

QUÈ CAL SABER?

PRONUNCIACIÓ DELS NOMS CIENTÍFICS¹

La **nomenclatura binomial**² és una garantia per a la comunicació entre científics d'àrees lingüístiques diferents, perquè assegura que tothom utilitzi els mateixos mots per a designar un **tàxon** (fixeu-vos en l'accentuació d'aquest mot). Això no obstant, si bé aquesta internacionalitat es veu reflectida en el registre escrit, no podem dir el mateix en la comunicació oral. Habitualment, cadascú pronuncia els noms llatins d'acord amb la pronúncia de les lletres de la seva llengua pròpia. Això fa que la pretesa internacionalitat de la **nomenclatura binomial** desaparegui, ja que hi ha diverses pronúncies per a una paraula que tothom escriu de la mateixa manera. Per a evitar els entrebancs en la comunicació que ocasiona aquesta diversitat convé que la **pronunciació dels noms científics** es faci d'acord amb la prosòdia del **llatí**. A més a més, l'ortografia llatina és molt més fonètica que la de la majoria de les llengües, i pronunciar aquests noms d'acord amb les normes del **llatí** ens ajudarà a recordar millor com s'escriuen. Ací teniu unes regles senzilles per a pronunciar correctament els **noms científics**.

La lletra **c** es pronuncia sempre com una «k», tant si va seguida de vocal com de consonant; així, *Ceratonia* es pronuncia «keratonia». El dígraf **qu** es pronuncia sempre «ku», encara que vagi seguit de *e* o *i*; així, *Quercus* es pronuncia «küercus» (no *«kercus»). La **g** es pronuncia sempre com una *g* seguida de *a*, *o*, *u*, encara que després hi hagi una *e* o una *i*; així, *Geranium* es pronuncia «guerànim». Com en el cas de la **qu**, en el dígraf **gu**, la **u** es pronuncia davant de totes les vocals; per tant, *Sanguisorba* es pronuncia «sangüisorba» (no *«sanguisorba»). La **i** en posició inicial de síl·laba (que també ens trobem escrita **j** en molts textos) es pronuncia sempre com la *i* de *iode*; així, *Juncus* es pronuncia «iuncus». La **ll** es pronuncia com la nostra *ella* geminada. El grup **ph** es pronuncia com una «f». La **s** es pronuncia sempre sorda, encara que sigui intervocàlica; així, *Rosa* es pronuncia «rossa». I la **z** es pronuncia sempre com la *essa* sonora.

Tot i que **ch**, **th** i **y** són transcripcions gregues (igual que **ph** i **z**), atès que a l'època clàssica ja eren pronunciades de manera diferent del **grec**, convé seguir les regles del **llatí** i pronunciar-les com «k», «t» i «i», respectivament. Així, *Chenopodium* es pronuncia «kenopòdium», i *Thymus*, «timus». D'altra banda, no s'ha de pronunciar mai aspirada la **h**.

La **e** i la **o** s'han de pronunciar com les corresponents vocals catalanes tancades. Mai no s'han de neutralitzar en posició àtona. Els diftongs **ae** i **oe** es poden pronunciar com una «e».

1. Text original de Ricard Roca i Pascual.
2. Vegeu el núm. 111 de QUÈ CAL SABER?